

дитинстві, потім ми несемо через все життя і помилки виправити буде важко або навіть неможливо.

Список використаних джерел

1. Акулян. М. Розвиток технічних навичок при роботі над творами технічного плану на уроках : методична розробка. Одеса, 2021.
2. Коваль. Б. Технічний розвиток учнів у класі баяну. Львів, 2024.
3. Сидорук М. Етюд у музичному навчанні : метод. рекомендації. Львів, 2024.

Ананенко Альона, Балясний Іван,
викладачі Кобеляцької дитячої музичної
школи Кобеляцької міської ради
(м. Кобеляки)

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ І МЕТОДИ ВЗАЄМОДІЇ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА ТА УЧНЯ-ВОКАЛІСТА

***Анотація.** У статті розкриваються принципи творчої взаємодії концертмейстера і вокаліста, характеризуються основні методи їх сумісної роботи у процесі навчання учня-вокаліста.*

***Ключові слова:** принципи, методи, концертмейстер, учень-вокаліст, взаємодія, співтворчість.*

***Постановка проблеми.** Робота з підготовки учня-вокаліста до професійної діяльності спирається на весь багаж теоретичних і методичних підходів, накопичених загальною і музичною педагогікою. Досліджуючи проблему спільної професійної діяльності вокаліста і концертмейстера, ми спиралися на загальні дидактичні засади і принципи, структуру діяльності особистості. Актуальним для дослідження механізму взаємодії співака і концертмейстера в творчому процесі та виявлення найбільш оптимальних методів для її реалізації є вивчення проблеми взаємодії особистостей у контексті їх спільної професійної діяльності, а також опосередкування міжособистісних стосунків її змістом.*

***Виклад основного матеріалу.** В аспекті нашої роботи виконавська*

творчість розглядається як процес і результат спільної професійної діяльності двох творчих особистостей – співака і концертмейстера, у ході якої реалізується вища мета взаємодії співака і концертмейстера – співтворчість.

Сутність співтворчості розуміється як взаємодія двох творчих особистостей, кожна з яких у процесі спільної професійної діяльності реалізує власну творчу активність, розкриває індивідуальні особливості обдарування, а також прагне до злиття, взаємопроникнення творчих задумів іншого партнера з метою досягнення ансамблю на високому рівні професійної майстерності, вироблення індивідуального виконавського стилю дуету «вокаліст – концертмейстер», створення єдиної художньої інтерпретації музичного твору.

Формування співтворчості між співаком і концертмейстером відбувається на всіх етапах їхньої взаємодії. Основи їх закладаються в процесі навчання і виконавської діяльності учня-вокаліста.

Взаємодію учня-вокаліста і концертмейстера в процесі навчання і спільної виконавської діяльності ми розглядаємо в двох напрямках:

- 1) Концертмейстер-педагог – учень-вокаліст;
- 2) Концертмейстер і вокаліст – рівноправні партнери, співвиконавці.

Такий ракурс дає можливість вивчити в усіх аспектах взаємодію учня-вокаліста і концертмейстера, виявити її характерні риси і специфічні особливості, виділити ті компоненти, що забезпечують її розвиток.

У зв'язку з цим у процесі навчання і виконавства необхідно, з одного боку, спрямовувати розвиток особистості учня-вокаліста на реалізацію лідерської ролі, його функції соліста, з іншого боку – формувати усвідомлене прагнення до партнерства, співвиконавства, співтворчості.

Спираючись на власний виконавський і педагогічний досвід, для підготовки учня-вокаліста до спільної діяльності з концертмейстером слід враховувати його індивідуальні особливості та професійні якості. Вважаємо, що становлення особистості майбутнього співака, його всебічний розвиток може відбуватися внаслідок реалізації комплексного підходу до формування професійних якостей майбутнього вокаліста, який полягає в послідовному і

взаємозалежному розвитку всіх елементів їх структури: від уроджених задатків музичних здібностей до ансамблевих властивостей.

Педагогічний аспект взаємодії концертмейстера з вокалістом полягає в постановці концертмейстером навчальних завдань та їхній реалізації у спільній професійній діяльності. Роботу концертмейстера з вокалістом розглядаємо за двома напрямками:

1) контроль з боку концертмейстера за виконання учнем поставлених викладачем основних вокально-технічних прийомів (високе резонування, спів на диханні, координація головних і грудних резонаторів, однорідне звучання голосу на всьому діапазоні), за точним відтворенням тексту;

2) глибоке вивчення музичного твору, націлене на пізнання його змісту, стилю, форми, виражених у ньому почуттів, образів, явищ дійсності та формування особистісного ставлення до них.

У роботі концертмейстера з учнем-вокалістом оптимальним варіантом буде взаємозв'язок цих напрямів, унаслідок якого різнобічно розвивається учень і збагачується педагогічний та виконавський досвід концертмейстера.

Для розкриття індивідуальності учня-вокаліста, досягнення творчого єднання з ним концертмейстер повинен використовувати близьку, зрозумілу йому словесну образно-асоціативну сферу, а метод показу інтерпретувати, наприклад, таким чином: зіграти вступ до твору таким туше, яке відповідає стилю, художньому образу музичного твору, і це допоможе вокалісту знайти у власному арсеналі виразних засобів найбільш природні інтонації.

Дослідження теоретичних засад реалізації спільної діяльності співака і концертмейстера в ході професійної підготовки учня-вокаліста дозволяє сформулювати такі *висновки*.

Специфікою взаємодії концертмейстера і учня-вокаліста є співпраця за принципом «концертмейстер і учень-вокаліст – рівноправні партнери, співвиконавці», у процесі якої учень-вокаліст може вносити свої пропозиції, побажання, зауваження в роботі над музичним твором, пропонує своє бачення виконавського трактування. Така установка на партнерство дає можливість

вокалісту активно, усвідомлено та відповідально брати участь у навчальному процесі, що позитивно впливає на розвиток у нього здатності до спільної діяльності з концертмейстером і підвищує якість ансамблю.

Список використаних джерел

1. Грінченко Т. Д. Історія виникнення та становлення професії піаніст-концертмейстер // *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*. Вип. 49., 2017. С. 280-284.
2. Мельничук С. Ф. Розвиток музичного мислення в процесі виховання музиканта-виконавця. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. Вип. 5, 2012. С. 113-116.
3. Олексюк О. М. Музична педагогіка : навчальний посібник. Київ: КНУКіМ, 2006.
4. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика формування співацького голосу : навчально-методичний посібник. Київ : ІЗМН, 1998.

Андрієнко Алігта,
викладачка КЗ «Художня школа
Краматорської міської ради»
(м. Краматорськ)

ЗАСТОСУВАННЯ ГРАФІЧНИХ ПРОГРАМ НА ЗАНЯТТЯХ З КОМПОЗИЦІЇ У ХУДОЖНІХ ШКОЛАХ

***Анотація.** У статті розглядається актуальність вивчення на заняття з композиції графічних програм у контексті сучасної епохи цифрових технологій. Висвітлюється значення вивчення учнями растрової графіки як елемента, сучасного інструменту відтворення певних завдань. Акцентується увага на тому, що знання, отриманні у спеціалізованому початковому мистецькому закладі, можуть бути джерелом натхнення, втілювати різноманітні творчі ідеї, а також стимулювати молодь до творчого самовираження.*

***Ключові слова:** графіка, візуалізація образів, растрова графіка, векторна графіка, сучасні засоби малювання.*